

Badea (BNR): Economia României în oglinda OCDE - catalizatori pentru o noua etapa de dezvoltare

Integrarea României în OCDE nu reprezintă un punct terminus, ci activarea unui sistem de referință care poate genera un plus de creștere potențială estimat la 0,8% - 1% din PIB pe an, consideră prim-viceguvernatorul Bancii Naționale a României, Leonardo Badea.

"România are nevoie simultan de disciplină fiscală, investiții productive și dezvoltarea pietelor financiare pentru a crește potențialul economiei și a stabiliza datoria publică. În acest fel, reformele realizate în cadrul procesului de convergență cu standardele OCDE pot produce efecte durabile și pot susține mai eficient transformarea structurală a economiei. În concluzie, integrarea României în OCDE nu reprezintă un punct terminus, ci activarea unui sistem de referință care poate genera un plus de creștere potențială estimat la 0,8% - 1% din PIB pe an. Acest surplus nu este un dividend pasiv al aderării, ci rezultatul cumulativ al comprimării primei de risc, al eficientizării alocării capitalului și al modernizării funcției de producție prin digitalizare și guvernanta corporativă", susține acesta într-un material transmis AGERPRES.

Reprezentantul băncii centrale precizează, în context, că pentru ca acest obiectiv de etapă să devină realitate, monitorizarea indicatorilor de performanță - de la TFP (Productivitatea Totală a Factorilor) și calitatea investițiilor străine directe, până la eficiența cheltuielilor cu capitalul uman - trebuie să devină coloana vertebrală a politicilor publice post-aderare.

El arată că experiența statelor din regiune, precum Polonia și Cehia, demonstrează că succesul pe termen lung depinde de capacitatea instituțională de a transforma standardele formale în mecanisme de piață funcționale.

"În definitiv, apartenența la "clubul țărilor dezvoltate" oferă României instrumentele necesare pentru a depăși modelul de creștere bazat pe avantaje competitive tranzitorii. Prin internalizarea acestor bune practici și menținerea unui cadru macroeconomic predictibil, România are șansa de a converti încrederea pietelor financiare în capital productiv sustenabil, ancorând economia națională pe o traiectorie de convergență reală și durabilă", menționează sursa citată.

Leonardo Badea consideră că aderarea la o organizație percepută drept un "club al economiilor dezvoltate" transmite un semnal puternic privind angajamentul unei țări față de standarde ridicate în domenii precum guvernanta corporativă, combaterea corupției, stimularea concurenței, facilitarea comerțului și reglementarea investițiilor. Acest lucru contribuie la consolidarea încrederii investitorilor și poate reduce costul capitalului pentru economie.

El explică, totodată, că procesul de aderare implică evaluări extinse și multidimensionale ale cadrului legislativ și instituțional, ceea ce accelerează implementarea unor reforme structurale cu impact asupra productivității.

"Studiile arată că eliminarea vulnerabilităților de politică publică, definite ca acele abordări care, potrivit indicatorilor OCDE, se plasează sub nivelul mediu observat la nivel internațional, ar putea genera câștiguri economice semnificative. De exemplu, potrivit analizei "OECD Economics Department Working Papers no. 834", alinierea politicilor naționale la nivelul mediu al țărilor OCDE ar putea conduce, în cazul unei economii tipice, la o creștere pe termen lung de aproximativ 25% a PIB-ului pe cap de locuitor. O parte importantă a acestui impact provine din reforme specifice promovate de OCDE. Astfel, aproximativ o cincime din creșterea estimată (circa 5 puncte procentuale) este asociată reformelor în domeniul reglementării pietelor de bunuri. Un impact similar ar rezulta din ajustarea nivelului mediu al poverii fiscale asupra muncii ("tax wedge"). Beneficii economice

semnificative ar putea apărea, de asemenea, din investiții în capitalul uman și din reforme ale sistemelor de ajutor de somaj, care pot îmbunătăți funcționarea pieței muncii", a afirmat Badea.

În același timp, acesta amintește că apartenența la OCDE încurajează adoptarea celor mai bune practici în domenii precum educația, sănătatea publică și piața muncii, contribuind astfel la creșterea calității vieții și la dezvoltarea capitalului uman. De asemenea, aderarea facilitează implementarea unor mecanisme de cheltuire a fondurilor publice mai transparente, eficiente și responsabile.

În plus, respectarea standardelor OCDE consolidează funcționarea pietelor financiare și sprijină capacitatea economiei de a face față socurilor economice externe, sporind reziliența macroeconomică.

În documentul publicat marți, Leonardo Badea susține că în studiul recent al OCDE (Studiul Economic dedicat României, publicat luni, n.r.), elementul cel mai încurajator nu este doar rata de convergență impresionantă a veniturilor (indicator utilizat adesea pentru a oferi o imagine de ansamblu asupra progresului economic), ci diagnosticul precis al potențialului de integrare superioară în economia globală.

"România ocupă în prezent o poziție de "platou intermediar" în lanțurile valorice globale, fiind caracterizată de o integrare asimetrică: exporturile sunt dominate de entități mari, cu capital străin, în timp ce legăturile dintre întreprinderile străine și furnizorii autohtoni rămân reduse. Din această perspectivă, analiza complexă și cuprinzătoare realizată în cadrul raportului oferă o foaie de parcurs clară pentru a depăși acest stadiu", precizează acesta.

El crede că unul dintre elementele importante evidențiate în cadrul raportului, ca o oportunitate majoră pentru România, este stimularea legăturilor organice între capitalul străin și furnizorii autohtoni. "Această "infuzie de capilaritate" poate transforma firmele locale din furnizori de componente simple în parteneri de inovatie, accelerând transferul tehnologic și consolidând un ecosistem economic mult mai rezilient și interconectat", se arată în materialul semnat de prim-viceguvernatorul băncii centrale.

Astfel, oficialul recomandă mecanisme prin care firmele românești deja existente să fie capabile să se integreze în lanțurile de producție ale noilor facilități productive proiectate de investitori străini și să ofere opțiuni competitive pentru aprovizionare, transport și desfacere.

Badea abordează și aspectele semnalate de OCDE în plan social și explică faptul că identificarea segmentelor deconectate sau implicate pe piața muncii sub nivelul potențial (de exemplu, al tinerilor, femeilor sau al populației din mediul rural) oferă pârghii pentru a accelera creșterea potențială a economiei.

"Integrarea lor mai puternică în activitatea economică ar crește oferta de forță de muncă, productivitatea și nivelul de ansamblu al veniturilor în economie", a subliniat el.

Pentru atingerea acestor obiective, Leonardo Badea susține că politicile publice s-ar putea concentra mai mult asupra unor instrumente recomandate de practica țărilor membre OCDE, precum sisteme duale de educație (școală + companie), servicii active de ocupare, extinderea serviciilor de îngrijire a copiilor, programe de lucru flexibile, politici de combatere a discriminării salariale, dezvoltarea infrastructurii de transport și digitale, sprijin pentru antreprenoriat rural și IMM-uri, programe de mobilitate regională a forței de muncă, formare profesională adaptată nevoilor comunității locale etc.

"OCDE subliniază că investițiile tintite în prevenție în sănătate și în adaptarea competențelor la era digitală nu sunt doar măsuri de protecție sau imperative sociale, ci motoare de productivitate, asigurând reziliența modelului de creștere în fața îmbătrânirii populației. Adresarea acestor vulnerabilități demografice prin reforme structurale va permite României să își mențină avantajul competitiv, trecând de la costuri scăzute la o forță de muncă înalt

calificata si adaptabila", mai arata acesta.

O alta observatie valoroasa a expertilor OCDE inclusa în raport vizeaza saltul tehnologic pe care economia României are capacitatea de a-l realiza, considera Leonardo Badea care subliniaza, însa, ca, desi adoptarea tehnologiilor avansate în business-ul local a fost modesta, fiind limitata de experienta manageriala inerent deficitara si de un acces restrâns la finantare, infrastructura digitala generalizata si de nivel ridicat a României ofera fundatia ideala pentru o accelerare rapida a productivitatii.

"Demersurile pentru întarirea guvernantei, cresterea predictibilitatii cadrului de reglementare si fiscal, precum si mai multa claritate în procesul de autorizare, vor contribui la acest dinamism latent al sectorului privat. Astfel, aderarea la OCDE devine instrumentul prin care România își poate rafina mediul de afaceri, transformând încrederea investitorilor într-un capital productiv capabil sa sustina o convergenta reala si de durata cu cele mai avansate economii ale lumii", se mai arata în document.

Totodata, în opinia sa, un element de importanta apartine din perspectiva procesului de ajustare pe care îl parcurge România în prezent este reprezentat de demersurile pentru digitalizarea administratiei ca vector de accelerare a convergentei. Digitalizarea administratiei produce efecte economice favorabile care devin vizibile în mai multe domenii: reducerea costurilor de tranzactie, cresterea transparentei si implicit a credibilitatii si predictibilitatii administratiei, stimularea initiativelor economice, a investitiilor si a productivitatii, îmbunatatirea colectarii fiscale.

"Interoperabilitatea datelor si reducerea costurilor de tranzactie: din perspectiva economica, digitalizarea serviciilor publice functioneaza ca un mecanism de reducere a frictiunilor în piata, iar implementarea standardelor OCDE privind guvernarea digitala (e-government) permite debirocratizarea fluxurilor administrative, reducând semnificativ "taxa pe timp" suportata de sectorul privat. Acest progres se reflecta direct în Eficacitatea Guvernarii, transformând interfata stat-cetatean dintr-un centru de cost într-un facilitator de business", considera Leonardo Badea.

Totodata, digitalizarea proceselor de licitatie si a gestiunii resurselor bugetare este antidotul tehnic pentru "institutionalismul de fatada", potrivit acestuia. "Prin utilizarea sistemelor de e-procurement si a monitorizarii în timp real a cheltuielilor, se elimina asimetriile informationale care favorizeaza distorsiunile de piata. Acest fapt consolideaza încrederea investitorilor institutionali si optimizeaza alocarea capitalului catre proiecte de infrastructura cu rata de rentabilitate sociala ridicata", a subliniat el.

Modernizarea sistemelor de administrare fiscala (SAF-T, e-Factura etc) este esentiala pentru largirea bazei de impozitare si reducerea deficitului de încasare a taxelor si impozitelor. Într-un context în care mentinerea sustenabilitatii macroeconomice este o preconditionie a aderarii, eficienta digitala a ANAF devine garantul capacitatii statului de a sustine investitiile publice fara a pune presiune pe prima de risc (CDS Spread), a mai explicat Badea.

În plus, accesul generalizat la servicii publice digitale si identitate electronica creeaza ecosistemul necesar pentru dezvoltarea economiei platformelor si a serviciilor cu intensitate tehnologica ridicata. Aceasta tranzitie este critica pentru cresterea Productivitatii Totale a Factorilor (TFP), oferind României sansa de a capitaliza pe seama talentului autohton în tehnologie pentru a genera o crestere economica decuplata de consumul extensiv de resurse.

"Reformele institutionale inspirate de standardele OCDE vor produce rezultate optime doar daca vor fi însoțite de corectii macroeconomice si structurale coerente (elemente care sunt, de altfel, si ele parte a cadrului de buna guvernanta economica sustinut de aceasta organizatie). Asadar, nu trebuie sa pierdem din vedere nevoia de corectii consistente ale dezechilibrelor macroeconomice din prezent, conform obiectivelor si etapelor discutate împreuna cu Comisia Europeana. În absenta unor astfel de ajustari, modernizarea administrativa si adoptarea

standardelor OCDE nu vor avea efectele scontate, deoarece performanta institutionala, calitatea investitiilor si dezvoltarea pietelor financiare pot fi mentinute pe termen lung doar insotite de stabilitate macroeconomica", atrage atentia Leonardo Badea.

În acest context, el sustine necesitatea corectarii traiectoriei de crestere a datoriei publice, ceea ce, în conditiile actuale (privind nivelul acesteia, costul asociat cu dobânzile si ritmul mai redus de crestere economica) necesita aducerea deficitului primar sub pragul de 1% din PIB. "Acest proces nu poate fi decât gradual, dar este important ca el sa nu întârzie", puncteaza oficialul BNR.

Potrivit acestuia, pentru anul 2026, nivelul deficitului primar va fi probabil de aproximativ 3,27% (tinând seama de faptul ca dobânzile platite în contul datoriei publice se vor ridica probabil la aproximativ 3% din PIB, iar conform proiectului de buget deficitul total va fi de circa 6,25%).

"Asadar, traiectoria de crestere a datoriei publice (ca pondere în PIB) va continua si anul acesta, chiar daca mai lent comparativ cu 2024 si 2025. O scadere vizibila a raportului datorie/PIB va fi posibila doar atunci când balanta bugetara primara va deveni excedentara. În acest context, devine foarte importanta aplicarea unor reguli fiscale operationale care sa includa mecanisme automate de corectie bugetara în cazul deviatiilor. Acestea ar creste credibilitatea politicii fiscale si ar reduce costurile de finantare ale statului", considera sursa citata.

Totodata, consolidarea fiscala trebuie insotita mentinerea fluxului de investitii publice si private orientate catre sectoare cu efect multiplicator ridicat pentru ca nu doar volumul ci si calitatea investitiilor este un factor determinant pentru cresterea PIB potential, sustine Badea.

"Dezvoltarea infrastructurii, avansul digitalizarii si suplimentare productiei de energie la costuri competitive genereaza efecte de antrenare semnificative asupra productivitatii totale. În acelasi timp, îmbunatatirea accesului la finantare este conditionata de mentinerea stabilitatii financiare si reducerea inflatiei, acestea fiind criterii esentiale pentru un mediu macroeconomic robust si predictibil. Evitarea riscului de dominanta fiscala (în care presiunile bugetare ar putea influenta orientarea politicii monetare) este importanta pentru ancorarea anticipatiilor inflationiste si pentru mentinerea credibilitatii cadrului de politica economica. De asemenea, trebuie sa diversificam instrumentele si modalitatile de atragere de investitii pe piata de capital si sa ne asumam cresterea nivelului de complexitate al acesteia si în Romania (fiind o componenta esentiala a modernizarii economiei). Cresterea rezilientei economiei în fata socurilor externe, în mediu global actual caracterizat de incertitudini geopolitice, comerciale si tehnologice, este importanta. Ea poate fi realizata inclusiv prin diversificarea lanturilor de aprovizionare, consolidarea rezervelor strategice si mentinerea unor amortizoare macroeconomice adecvate", se mai arata în materialul semnat de prim-viceguvernatorul BNR.